

Euro funguje dobre, môžu ho pokaziť iba politici
(29. 5. 2019; Hospodárske noviny, roč. 27, č. 102, mut. , FIRMY & FINANCIIE , s. 10,11; Marcela Šimková)

ROZHOVOR

Končiaci guvernér Národnej banky Slovenska Jozef Makúch, ktorý krajinu previedol obdobím finančnej krízy, v exkluzívnom rozhovore hovorí o výzvach a kauzách, ktorým musel čeliť.

Keď ste nastupovali do funkcie guvernéra NBS v prvom funkčnom období, v HN vyšiel komentár, aby ste si kúpili kufor, lebo budete veľa cestovať. Naplnilo sa to?

Áno, funkcia guvernéra je poznamenaná aj cestovaním. Každý druhý týždeň je zasadnutie vo Frankfurte. Okrem toho bývajú zasadnutia Banky pre medzinárodné zúčtovanie v Bazileji, rokovania Medzinárodného menového fondu či rôzne bilaterálne stretnutia, konferencie. Na druhej strane rád cestujem aj súkromne, s manželkou. Teraz síce budem cestovať určite menej, ale základná zmena je, že pôjdem tam, kam chcem. Nie kam musím.

Končíte predčasne. Na Slovensku to nie je bežné.

V Európe to nie je výnimka. Mali sme veľkého guvernéra Axela Webera, Ewalda Nowotného, guvernéra Rakúska. Obaja skončili o rok skôr. Takže to nie je výnimočné, stáva sa to.

Čo bol hlavný dôvod na odchod?

Ak to mám povedať na rovinu, išlo o tlaky, ktoré sa začali pred Vianocami 2017 a bolo možné čítať ich v bulvárnej tlači. Z toho zasa vznikali iné tlaky. Boli útoky na kolegov, rodinu. Pokiaľ ide o mňa, keď som podal abdikáciu, útoky proti mojej osobe ustali. To bol najdôležitejší motív. Jednoducho ma to nebavilo, necítil som sa komfortne. Určite sa budete pýtať na kauzu Rapid Life. Tú nemal záujem riešiť nikto. Ani politicky, ani z pozície iných zložiek štátu. Dokonca ani médiá sa tým nezaoberali. Najviac sa tomu venoval váš komentátor Ľuboslav Kačalka a tiež sa možno stretol s neprijemnosťami, ktoré z toho vyplývali.

Vy sám ste však spomínali aj stabilitu a budúce riziká pre NBS.

Áno, druhý motív bol, že pre banku je dobré stabilné prostredie. Asi ťažko vieme odhadnúť, aká stabilná bude koalícia a koho bude schopná vygenerovať. Peter Kažimír je veľmi dobrý kandidát. Je plný energie, o 15 rokov mladší ako ja. Má medzinárodné skúsenosti, odborne je tiež veľmi schopný. Nastala situácia, že sem môže prísť človek, ktorý vie banku posunúť a pomôcť jej preplávať cez turbulentnejšie a možno neisté obdobia.

Petrovi Kažimírovi bola vyčítaná jeho politická minulosť, keďže ide do inštitúcie, ktorá má byť absolútne apolitická. Nemôže to byť, aj v rámci eurozóny, pre NBS problém?

To, že ide z politickej funkcie, nie je problém. Veľa guvernérov malo politické funkcie. Napríklad aktuálny viceprezident ECB Luis de Guindos bol minister financií. Francúzsky guvernér François Villeroy de Galhau pracoval na ministerstvách, nemecký guvernér Jens Weidmann prišiel priamo z tímu Angely Merkelovej. Novým guvernérom Írska bude od septembra dokonca minister financií Nového Zélandu. Je skôr výnimkou,

ak príde na post guvernéra človek, ktorý nemal žiadny kontakt s politikou. Následne je to na každom človeku, ako sa s novou pozíciou vysporiada. Ale myslím si, že Peter Kažimír to zvládne.

Vy dvaja sa poznáte dlhé roky.

Poznal som ho ešte ako študenta, pôsobil v študentskom parlamente. Ten bol vtedy dôležitý pre voľbu dekana. Takže istým spôsobom ovplyvnil, že som prijal kandidatúru na pozíciu dekana. Veľa sme spolu komunikovali a našli sme k sebe pomerne blízky, kamarátsky vzťah. Za tých 30 rokov, čo sa poznáme, sme sa, samozrejme, zmenili, ale stále si vieme povedať dôležité veci z očí do očí.

Ako sa Národná banka za deväť rokov vášho pôsobenia zmenila?

Zmenila sa veľmi. No je to dané aj tým, že sa zmenilo prostredie, v ktorom pôsobíme. Začnem platobným stykom. Museli sme urobiť množstvo opatrení, predpisov, zmien, aby sme boli schopní robiť platobný styk tak, ako sa v súčasnosti v Európe vyžaduje. Dokonca možnosť okamžitých platieb sme zaviedli skôr, ako bol trh pripravený. Dohľad a regulácia tiež prešli zmenami. Veľkú úlohu v tom zohrala kríza.

Akú?

Kríza je vždy dobrým katalyzátorom progresívnych opatrení v dohľade. Vznikli základy bankovej únie, vznikol Jednotný mechanizmus dohľadu, sfunkčnil sa rezolučný mechanizmus. My sme na rozdiel od iných centrálnych bánk dostali do vienka ochranu spotrebiteľa, čo predstavovalo veľa práce. Paralelne sa menila aj ekonomická situácia. Toto všetko spôsobilo, že banka je iná. Personálne aj funkčne. Je to dobre rozbehnutá inštitúcia s kvalitnými ľuďmi, uznávanými odborníkmi a je v čom pokračovať.

Jedným z viditeľných opatrení boli obmedzenia úverov. V praxi skončili stopercentné hypotéky. Zabralo to podľa vašich predstáv?

Opatrenia zaberajú, dynamika úverov klesla pod desať percent a myslím si, že ešte bude mierne klesať. Nám však v prvom rade nešlo o to, aby si ľudia nemohli kúpiť nehnuteľnosti, ale aby v nich mohli bývať, aj keď sa zmení prostredie. Aktuálne je situácia priaznivá. Sú nízke úrokové sadzby, príjmy obyvateľov rastú, HDP vlani kulminoval. To všetko je krátkodobá vec. Ľudia sa však zadlžujú na dvadsať, tridsať rokov. Boli by sme radi, aby si nehnuteľnosti užili, aj keď sa skončí konjunktúra a prídeme do recesie či krízy. Vtedy sa podmienky zhoršia.

Na jednej strane prijímate opatrenia, aby sme pribzdili úverovanie. Na druhej strane je však úročenie veľmi nízko, keďže sa odvíja od sadziieb ECB. Nie je to trocha paradoxná situácia?

S úročením nemôžeme nič urobiť. Ak chceme byť súčasťou celku, musíme rešpektovať jeho pravidlá. Spočiatku sme úroveň zadlženia nevnímali problematcky. Problematická bola vysoká dynamika rastu úverov. Stále sme totiž mierne nad mediánom eurozóny pri zadlženosti obyvateľstva, takže nič katastrofické sa neudialo. Bolo však potrebné urobiť niečo, aby riziko bolo minimalizované.

Dokáže však toto opatrenie zabrániť tomu, aby sme tu v budúcnosti nemali množstvo nesplácaných úverov? Aj tie boli v niektorých krajinách spúšťačmi krízy.

Tomu sa podľa mňa podarilo zabrániť. No je tu ešte jeden efekt, ktorý sme očakávali a nenastal. Predpokladali sme, že pre pokles dopytu po bytoch bude na tento vývoj reagovať aj ich cena. A to sa nestalo.

Naše banky vždy vychádzali z testovaní veľmi dobre. Dá sa aj teraz povedať, že náš finančný sektor je zdravý a bez zásadnejších rizík?

Náš sektor je zdravý. Dôvodom však je, že po roku 1998 sa urobili rozhodnutia, aby zdravý mohol byť. Boli to veľmi nepríjemné, ale nutné kroky. Ako každá reforma, aj táto požírala svoje deti. Práca vtedajších politikov bola nevyhnutná a zostala nedocenená. Pritom vďaka nej sme nemali problémy počas krízy. Zvládli sme ju bez štátnej pomoci, na rozdiel napríklad od Slovinska, ktoré takéto zmeny neurobilo. Jediným dosahom bolo, že sme mali agregátny pokles ziskovosti bánk o 50 percent. My sme si tento stav predplatili v rokoch 1998 až 2003 a stálo nás to vtedy približne 120 miliárd slovenských korún.

Po spomínanej kríze americká centrálna banka Fed zakázala bankám, ktoré neprejdú záťažovými testami, vyplácať dividendy.

My sme to na Slovensku urobili tiež. Boli obdobia, keď sa nemohli vyplácať dividendy, respektíve sa mohli vyplácať iba s naším súhlasom.

Na európskej úrovni k tomu nedošlo. Nebola to chyba?

Nie som si istý, či by také niečo mohol urobiť Jednotný mechanizmus dohľadu, či má na to mandát. Skôr by na to bol potrebný politický konsenzus. Avšak banky majú národný domicil a na národnej úrovni sa to urobiť dá.

Pýtam sa to preto, lebo z talianskych či zo španielskych bánk odchádzali desiatky miliárd eur na dividendách, ktoré mohli byť použité na posilnenie kapitálu.

Možno sa národný regulátor rozhodol inak, ako sme sa rozhodli my. Je aj na rozhodnutí daného regulátora, či je ochotný prijímať takéto rozhodnutia a podstúpiť isté nepríjemnosti s nimi spojené.

Nezvažovali ste, že limity na hypotéky nastavíte ešte prísnejšie?

Ak by bolo treba, tak áno. Momentálne sa nám zdá, že je ešte potrebné počkať. Opatrenia nabiehajú postupne. Ak uvidíme, že ich výsledok nespĺňa očakávania, urobíme viac. Centrálna banka má neobmedzené inštrumentárium.

To je pravda, centrálna banka má veľký priestor na kreatívne riešenia a sú takmer bez limitov.

Limity máme. Naším limitom je náš mandát a cieľ. A najmä naše racionálne správanie. Vždy sa správame racionálne. Nerobíme experimenty, ako napríklad Briti s brexitom. Nie sme politici.

Vaše funkčné obdobie bolo lemované neštandardnými opatreniami Európskej centrálnej banky. Ktoré vy vnímate ako najklúčovejšie?

Vždy zdôrazňujeme, že dôležitý je celý komplex inštrumentov. Celý arzenál, ktorý máme k dispozícii a ktorý sme využívali. Nedá sa to oddeliť. Objemovo bol najväčší program výkupu verejných aktív. Samotný objem však nehovorí automaticky o dôležitosti.

Kritika spočívala v tom, že základnou úlohou ECB má byť dodržiavanie inflačného cieľa. Ona sa však stala pre štáty akoby veriteľom poslednej inštancie. Neprekročila svoj pôvodný mandát, prípadne nezmenila sa jej úloha?

Samozrejme, zmenila sa, ale mandát neprekročila. Mandát ECB je výrazne užší ako Fedu či ČNB. To ju v niektorých prípadoch dokonca možno až obmedzovalo. No všetky opatrenia sa prijímali s cieľom dostať infláciu k dvom percentám. To sa nie úplne podarilo, pretože ani centrálna banka nevie ovplyvniť všetko. Napríklad externé prostredie, obchodné vojny, vývoj na trhu s palivami. Preto sme v situácii, že zo strednodobého hľadiska cieľ dosiahnutý bude, ale aktuálne sme mierne pod ním.

Bolo však naozaj potrebné pristúpiť k programu nákupu verejných aktív, teda ku kvantitatívnemu uvoľňovaniu, ak nehrozil z hľadiska jadrovej inflácie pokles cien?

Nič lepšie nikto nenavrhol. Bolo to najlepšie možné riešenie. Žiadne lepšie riešenie sa nepodarilo nájsť. Ani jeho kritici neargumentujú ničím, čo by dokázalo vyriešiť situáciu pri menších nákladoch.

Ďalším nástrojom bolo znižovanie sadzieb. Depozitná sadzba, za ktorú si banky ukladajú svoje rezervy v ECB, išla do mínusu. Malo to očakávaný efekt?

Určite áno. Otázka je, dokedy by mal trvať tento stav. Už bolo naznačené, že sadzby by sa mali zvýšiť, ale ekonomická situácia sa zmenila. Verím, že len čo to bude možné, ECB takýto krok najskôr oznámi trhu prostredníctvom forward guidance a potom k nemu pristúpi. Nikto totiž nechce trh prekvapovať, ako sa to dialo pred desiatimi rokmi. Teraz sú centrálné banky rady čitateľné a transparentné, aby nenastali zbytočné turbulencie a výkyvy. Aby boli opatrenia započítané s predstihom.

Kontroverzie pred rokmi vyvolalo vyhlásenie, že ECB bude v prípade problémov de facto garantovať výkup dlhopisov štátov, čiže program OMT. Ten korešpondoval s poslaním ECB?

Tu treba odpovedať širšie. Pokiaľ ide o krízu, mala dve fázy. Prvá bola pomerne jednoduchá. Išlo o finančnú krízu z rokov 2008 a 2009, ktorá bola ekonomickou krízou. Vtedy sa dal identifikovať problém a navrhnúť riešenie. Reagovali sme programom výkupu verejných aktív. Keďže eurozóna je veľmi heterogénna, kríza sa prejavila v južných štátoch. Celý program bol o tom, pomôcť štátom financovať svoje problémy za prijateľných sadzieb a rizikových prirážok. To sa podarilo. Všetky inštitúcie uznali, že sme neprekročili mandát. Potom nastalo krátko obdobie úľavy, keď sa zvýšili sadzby.

A potom prišla ďalšia fáza krízy.

V nej už išlo o krízu dôvery. Dôvera nie je ekonomická kategória, takže sme nevedeli vyrátať, čo presne robiť. V júli 2012 prezident ECB Mario Draghi v Londýne povedal, že urobíme všetko pre to, aby sme udržali euro. Bol to program mimoriadne účinný, nestál nás ani cent a spready na dlhopisoch zareagovali. Tiež sme boli podrobení veľkej kritike, aj keď nás to nič nestálo. Pritom sme jasne deklarovali, že tento program nespustíme sami, ale vždy v spolupráci s inými medzinárodnými inštitúciami.

Ale toto je presne ten moment: je úlohou ECB riešiť výnosy dlhopisov štátov?

Určite áno, lebo ak prideme o makro stabilitu, nebudeme vedieť dosiahnuť žiadnym spôsobom náš cieľ. Potom je tu hrozba hyperinflácie, nie ako teraz, keď žijeme v prostredí nízkej inflácie. Ak by začali mať problémy štáty, bola by tu nákaza a dominový efekt. Nemali sme vtedy žiadne mechanizmy, aby sme vedeli takýmto problémom zabrániť. Medzičasom sa ich mnoho vybudovalo. Kto iný mal však v tom čase niečo urobiť? ECB je jediná federálna inštitúcia v eurozóne. A áno, chýba tu ďalší fiškálny pilier.

Na druhej strane štáty mohli využiť toto obdobie, aby urobili nejaké hlboké zmeny. To sa však nestalo. Príkladom je Taliansko.

Stalo sa, urobilo sa veľa pozitívneho v Írsku, Španielsku, Portugalsku. Grécko sa tiež do istej miery skonsolidovalo. Veľa práce majú pred sebou, ale kus roboty už urobili. Veľmi zjednodušene sa hovorí, že bolo potrebné kúpiť čas. Tak sme ho kúpili. A využil sa. Mohol sa využiť aj lepšie, ale to je problém politikov. Tí ak nie sú pod tlakom, radi rozdávať.

Nepomohlo by teda pozícii ECB, ak by sa dobudovali iné federálne inštitúcie a ona mohla riešiť iba infláciu?

V dobrých časoch, do krízy, takéto inštitúcie nikomu nechýbali. Kríza však ukázala, že v horších časoch ECB sama osebe nestačí. Ak by sa niečo podobné zopakovalo, už aj ECB by mohla mať problémy. Ideálne by bolo, keby vznikli dve nohy. Menová a fiškálna. Zatiaľ stále máme iba menovú, tá fiškálna sa nahrádza akoby protézou. Čas však podľa mňa ukáže, že je potrebné urobiť fiškálnu inštitúciu, ktorá dokáže vzdorovať aj globálnym výzvam. A bude schopná prežiť aj prípadné nestabilné obdobia. Bolo by dobré, keby sa fiškálna integrácia dostala na vyššiu úroveň. Lenže tým sa štáty vzdávajú právomoci míňať peniaze neefektívne. Ale to práve ministri financií a vlády radi robia. Blížia sa voľby a pred voľbami je vždy apetít voliča korumpovať, kúpiť si ho. A využíva sa.

ECB sa snažila dostať peniaze do reálnej ekonomiky aj cez úverové linky TLTRO (zvýhodnené peniaze určené na úvery pre nefinančné korporácie a domácnosti, pozn. red.). Boli z vášho pohľadu úspešné?

Boli. Keď hovoríme o tomto programe, potrebovali sme naše nástroje vyladovať. Nie vždy sa trh správal tak, ako sme predpokladali. Pôvodný program LTRO sme totiž museli zmeniť. V dobrej viere sme totiž na začiatku dali bankám peniaze na to, aby poskytovali zdroje nefinančným korporáciám. A pomohli tým zdvihnúť hrubý domáci produkt eurozóny. Ony ich namiesto toho využívali na nákup cenných papierov juhu Európy pri veľmi dobrých výnosoch. Preto prišiel druhý program, TLTRO, aby sa peniaze minuli presne na to, na čo sme ich poskytli. Využili sa a HDP eurozóny sa stabilizoval na pomerne slušných úrovniach.

Aký záujem očakávate v ďalšom kole tohto programu, možno aj z pohľadu Slovenska?

Na Slovensku ho nie je nevyhnutné využívať. My máme opačný problém, boli sme nad naším potenciálom. Ekonomika je prehriata a postupne sa vracia k svojmu potenciálu.

Posledný rok sa hovorí o hrozbe krízy. No ako ste povedali, ekonomika je stále nad potenciálom. Ako vy vnímate v tomto kontexte varovania pred krízou?

Osobne si nemyslím, že to, čo nám hrozí, je kríza. Sú znaky, že fáza cyklu sa vyčerpala a obdobie recesie bude. Ekonomika je cyklická a bude cyklická. Nikto ani nechce, aby sme sa vrátili do lineárnej ekonomiky, ktorú sme tu mali 40 rokov. Našou úlohou je, aby sme sa v dobrých časoch dokázali pripraviť na tie horšie. To bolo aj zmyslom nášho proticyklického vankúša, ktorý sme začali tvoriť ako prví zo štátov. Vytvárali sme zdroje na krytie budúcich problémov. Dôležité je, aby sme zabránili prechodu z recesie do krízy. Do toho však vstupujú veľké globálne faktory, ktoré nevieme ovplyvniť.

Je podľa vás euro ekonomicky udržateľný projekt?

Je. Euro bol politický projekt a vznikol ako politické rozhodnutie. Či v ďalekej budúcnosti nezanikne pre politické rozhodnutie, nikto nevie predikovať. Avšak ekonomicky na to nie je dôvod. Euro ekonomicky funguje, môžu ho pokaziť iba politici.

Počas vášho pôsobenia v NBS sa riešila aj kauza Rapid Life. Vylučujete, že by došlo k pochybeniu z vašej strany?

Ak ide o NBS, vždy sme postupovali v súlade so zákonom. Problém bol, že možno bolo potrebné niektoré veci urobiť skôr, ale zákon to neumožňoval.

Napríklad?

Napríklad aj nútenú správu. Nútená správa sa nedala vyhlásiť skôr. Podmienky, ktoré bolo treba splniť, de iure splnené neboli. De facto áno, ale de iure nie. De facto boli splnené podmienky aj na to, aby Rapid sám na seba vyhlásil bankrot. Aj tam je teda možné stíhať ľudí, že ho nevyhlásili sami. Predstavitelia Rapidu sa správali tak, ako keby mali významné politické krytie. Ako keby im to politické krytie zabezpečovalo určitú spoluprácu orgánov činných v trestnom konaní časti polície alebo justície.

V čom?

Podľa toho, ako vyzerali niektoré rozsudky, ktoré sme aj publikovali. Či to tak bolo, neviem dokázať. Ale minimálne to vyzerá, akoby tu bol nejaký ďalší Bašternák. Ten je ďalej relatívne dobre chránený a na východe si užíva peniaze, o ktoré okradol ľudí. A pokúsil sa vykradnúť Národnú banku v spolupráci s časťou polície a justície. Je to veľmi podobný prípad nedotknuteľných ľudí, ktorí si môžu dovoliť, čo chcú.

Sú tu však podozrenia z korupcie aj v radoch Národnej banky Slovenska.

Neviem sa k tomu vyjadriť. Viem, že pán Barri (Ivan Barri, bývalý generálny riaditeľ odboru dohľadu nad trhom cenných papierov, poisťovníctvom a dôchodkovým sporením NBS, pozn. red.) je stíhaný. Je pravdou, že keď pán Barri vycestoval do Košíc, porušil naše interné pravidlá a nenahlásil, že tam ide. Išiel tam s pánom Slavomírom Šťastným, ktorý bol jeho dobrý priateľ a podriadený. Jedna vec je však kuriózna. Ak Ivana Barriho podplatili, aby nevyhlásil nútenú správu, a on ju vyhlásil, peniaze by si mali pýtať späť. Ak dlhodobo dochádzalo ku korupcii a tento postup bol koordinovaný s políciou, mal by existovať zvukový alebo obrazový záznam. Ale ja som o žiadnych relevantných záznamoch, ktoré sa bežne používajú, nikdy nepočul. Mňa skôr vyrušila kauza B. Tá sa týka riaditeľky Moniky Imreczeovej, ktorá si iba plnila svoju povinnosť. Nič iné neurobila, iba podpísala rozhodnutie pripravené erudovaným tímom. Rozhodnutia orgánov verejnej správy, vrátane rozhodnutí NBS, sú podľa Ústavy SR príslušné preskúmať civilné sudy, nie orgány činné v trestnom konaní. Tu vidieť prepojenie politiky a polície. A či aj časti justície, uvidíme čoskoro.

Čo budú v NBS základné výzvy vášho nástupcu?

Prvou sú platobné služby. Fintechy a blockchayny spôsobujú, že platobné služby prestávajú byť doménou bánk. Bohaté firmy z Ázie investovali do ich vývoja množstvo peňazí. A na nás ako organizátorovi platobného styku je, ako všetky tieto veci zakomponovať do platobného styku tak, aby boli dostatočne regulované, spoľahlivé, bezpečné. Druhou je kapitálový trh. Jednak projekt kapitálovej únie. Už sme v spolupráci s ministerstvom financií urobili inovačný hub. Komunikujeme z mnohými subjektmi, ktoré iniciatívne prichádzajú a diskutujú. Často pripravujú zaujímavé projekty, ktoré majú zmysel. A vedia priniesť pridanú hodnotu na kapitálové trhy. Potrebujeme si ujasniť, čo je potrebné regulovať a čo nie.

V akom zmysle slova?

Aby sme nepokazili dobrú myšlienku. Veľká výzva je v tejto oblasti aj nadnárodný presah. Ďalej finančná ochrana spotrebiteľa a finančné vzdelávanie. Tam sme na Slovensku pozadu. Zatiaľ sme vytvorili predpoklad, aby sa finančné vzdelávanie mohlo rozbehnúť. Aj v tejto oblasti zohrajú dôležitú úlohu finančné inovácie, lebo tie budú pre spotrebiteľa opäť komplikované. A potom finančná stabilita, pri ktorej je stále dôraz na operatívnu prácu na národnej úrovni. Posledná oblasť je zelené bankovníctvo. V rámci neho je snaha o kupovanie cenných papierov a poskytovanie úverov, orientovaných na ochranu životného prostredia, či podpora projektov, ktoré sa tiež venujú tejto téme. Na konci všetkých týchto snáh je zodpovedné investičné rozhodovanie. Aj NBS kúpila prvé

zelené cenné papiere. Je to účinný nástroj, ale efektívnejšie by mohlo byť odmietnuť kupovať cenné papiere vydané subjektmi, ktoré riešenie týchto problémov odmietajú.

Peter Kažimír má asi z čias ministrovania kufre. Aké by ste mu teda dali ľudské odporúčanie?

Využiť potenciál, ktorý sme za tie roky vytvorili. Bolo by škoda premrhať ho. A to nielen ten ľudský, ale aj organizačný, metodologický. Odporúčaním tiež je, aby si nechal čas a spoznal centrálnu banku. Funguje trochu inak ako štátna inštitúcia. Myslím si však, že je dostatočne rozvážny a bude postupne zisťovať, čo funguje a čo môže fungovať lepšie.

KTO JE JOZEF MAKÚCH

Jozef Makúch sa narodil v Podhájskej v roku 1953. Po vzdelaní na strednej škole v Nových Zámkoch pokračoval v štúdiu na Vysoké škole ekonomickej v Bratislave, Národohospodárskej fakulte, študijný odbor financie, ktoré skončil v roku 1976. Vedeckú ašpirantúru ukončil v roku 1985, za docenta bol vymenovaný v roku 1989. Od januára 1993 do decembra 1996 bol členom Bankovej rady NBS, od februára 1994 zastával funkciu hlavného riaditeľa jej výskumného úseku. Členom Bankovej rady NBS sa opätovne stal v roku 2006, o rok neskôr už zastával funkciu jej výkonného riaditeľa. Od januára 2010 ho vymenoval prezident Slovenskej republiky do funkcie guvernéra NBS. Druhé funkčné obdobie sa mu skončí 1. júna.

Foto:

Jozef Makúch si sadol na guvernérsku stoličku začiatkom roka 2010. Jeho funkčné obdobie sa skončí prvého júna 2019.